

Opis źródła:

Korespondencja obozowa więźniów KL Gross-Rosen do rodzin. Listy zgodnie z regulaminem obozowym, musiały być napisane w języku niemieckim. Same treści miały być krótkie oraz pozbawione wszelkich informacji dotyczących: warunków mieszkalnych, sanitarnych oraz pracy w obozie. Każda korespondencja podlegała cenzurze dokonywanej przez blokowego. Sami więźniowie mogli pisać oraz otrzymywać listy 2 razy w miesiącu. Po 1943 roku możliwe było również wysyłanie do obozu paczek żywnościowych dla osadzonych.

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Oryginał przechowywany jest w Archiwum Muzeum Gross-Rosen.

Tekst źródła:**DP-L-377**

01.01.1944

Miłości!

Od 1 stycznia 1944 r. mogę pisać kartkę pocztową tylko raz na dwa miesiące i otrzymywać pocztę raz na dwa miesiące. Proszę Cię o przestrzeganiu nowego przepisu. Paczki nie są objęte tym przepisem. Jestem zdrowy i mam się dobrze.

Pozdrawiam serdecznie.

Zbigniew Penkala

Więzień numer 36255

DP-L-1604

Moja Droga!

Pragnę Cię poinformować, że otrzymałem Twoją przesyłkę dzisiaj, 21.08.1943. Otrzymałem przesyłkę w całości. Bardzo za to dziękuję. Jestem zdrowy i czuję się dobrze.

Serdecznie pozdrawiam i całuję.

Twój Jerzy.

DP-L-6412

Drodzy Rodzice!

Jestem zdrowy, czego Wam również życzę. Jak dotąd nie otrzymałem od Was żadnej odpowiedzi. Napiszcie do mnie o wszystkim, co się u Was dzieje. Przesyłam Wam serdeczne pozdrowienia oraz całusy, również dla Lelarnych. Proszę, nie martwcie się o mnie, ze mną wszystko jest dobrze.

Stefan.

DP-P-9081

Droga żono!

Daję Ci znać, że jestem bezpieczny i zdrowy, pozdrów ode mnie wszystkich z domu. List otrzymałem 28.11.1944, przesyłkę także. Za co dziękuję z całego serca. Jestem ciekawy co u Ciebie nowego, czy jesteś cała zdrowa i w starym miejscu. Czuje się dobrze.

Pozdrawiam i całuję!

Werner.

Słowniczek pojęć:

Numer więźnia - każdy osadzony wraz z umieszczeniem go w obozie otrzymywał numer, który miał zastępować podstawowe dane (imię i nazwisko).

Pytania do źródła.

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom podstawowy):

- 1.Czego dotyczą treści analizowanych listów?
- 2.Jakie informacje powtarzają się w analizowanej korespondencji?
- 3.Dlaczego więźniowie nie mogli opisywać warunków panujących w obozie oraz lokalizacji samego miejsca odosobnienia?
- 4.Rozstrzygnij, czy cenzura obozowa była skuteczna. Odpowiedź uzasadnij.

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony): pytania dla poziomu podstawowego, a ponadto:

- 1.Jakich informacji dostarczały listy ich adresatom (odbiorcom) mimo ścisłej cenzury?
- 2,Zaznacz, jakich informacji dostarczają historykom:
 - skuteczności cenzury.
 - profilu demograficznym więźniów (wiek, płeć, krewni, środowisko, z którego pochodzili).
 - obozowej diecie.
 - samopoczuciu więźniów.
 - Innych (jakich?).....

Wskazówki:

Szukając odpowiedzi na pytania warto zapoznać się ze wspomnieniami byłych więźniów obozów koncentracyjnych i zagłady. Istotnie do samej analizy korespondencji byłoby zaznajomienie się z regulaminem obozowym (cenzura listów, zakaz opisywania warunków obozowych oraz samej pracy wykonywanej w obozach), a także mechanizmem funkcjonowania w ośrodkach odosobnienia.

Literatura pomocnicza:

N. Widok, *Przeżyłem*, Wałbrzych 2006.

W. Dobaczewska, *Spółeczeństwo nie z tej ziemi*, Łódź 1979.

A. Kajzer, *Za drutami śmierci*, Wałbrzych 2008.

Najważniejsze cezury:

Wraz z wybuchem II wojny światowej w Niemczech oraz państwach okupowanych powstawały niemieckie nazistowskie obozy koncentracyjne i zagłady. Sam obóz koncentracyjny Gross-Rosen powstał w 1940 roku. Od 1942 roku więźniowie mogli pisać oraz otrzymywać korespondencję. Od 1943 roku wyrażono zgodę na wysyłkę paczek żywnościowych dla osadzonych.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Dominika Pacułt